

2 til 1: VENDLET V5 projekt – Evaluering

Indhold

1. Resume	1
2. Projektets rammer	3
2.1. Baggrund	3
2.2. Formål, mål og succeskriterier	3
2.3. Målgruppe	5
2.4. Projektets udformning	5
2.4. Evalueringsdesign	7
3. Kvalitativ evaluering af VENDLET V5 (plejehjem og hjemmepleje)	8
3.1. VENDLET V5 og arbejdsmiljø	8
3.2. VENDLET V5 og komfort for borgeren	10
3.3. Mobilitet – borgerens evne til at deltage i vendinger	12
3.4. VENDLET V5 og LEJRELET puderne som arbejdsredskaber	13
3.5. VENDLET V5 og tryksår	15
3.6. Konklusion på den kvalitative evaluering (plejehjem og hjemmepleje)	15
4. Økonomiske beregninger (plejehjem og hjemmepleje)	16
4.1. Tidsregistreringer	17
4.2. 2 til 1 målsætningen	18
4.3. Erstattede hjælpemidler	20
4.4. Konklusion økonomiske målsætninger (plejehjem og hjemmepleje)	20
5. Borger med personlig hjælper (BPA-ordning)	21

1. Resume

I forbindelse med sengeliggende og meget immobile borgere (dårligt funktionsniveau i forhold til forflytninger), havde afprøvningsprojektet af VENDLET V5 inklusive LEJRELET puderne til formål at undersøge, hvordan VENDLET V5 påvirker borgerens oplevede kvalitet, personalets arbejdsmiljø og tidsforbruget på plejeopgaven. Herunder om det er muligt i højere grad at være en person om at udføre vendinger og forflytninger hos borgere, hvor man ved andre teknologier er to personer.

Indledningsvist bør det fremhæves, at mange af borgerne i projektet viste sig at have et meget ustabil helbred. Således var det ved før- og eftermålingen kun ved tre borgere i hjemmeplejen og på plejehjemmet, at der blev udført nogenlunde de samme opgaver hos borgeren ved opstarten og ved evalueringen. Samtidig har projektet blandt personalet betydet øget fokus på både god lejrning

af borgerne og vigtigheden af at anvende vende- og forflytningsteknologier korrekt, for at undgå nedslidning mm.

Det er projektgruppens vurdering, at anvendelsen af vende-, forflytnings-, og lejringssteknologier og -teknikker ikke har haft tilstrækkeligt fokus blandt personalet generelt set inden projektet. På den baggrund er det ikke troværdigt, at sammenligne tidsforbruget på at anvende én teknologi med tilhørende teknikker korrekt, for at sammenholde det med anvendelse af andre teknologier og teknikker, som anvendes forkert. Det giver et skævt sammenligningsgrundlag.

Desværre, var vi ved projektstarten ikke opmærksomme på det forhold, og kunne tage højde for det i projektet. Målsætningen om at projektet skulle tilvejebringe et grundlag for at uddrage troværdige generaliseringer vedrørende de økonomiske aspekter, er således ikke opfyldt.

Omkring personalets arbejdsmiljø har projektet givet en meget klar forbedring i personalets fysiske arbejdsmiljø. Flere personaler tilkendegiver endda, at mange tunge belastninger på ryg, skulder, nakke, arme hænder og fingre er helt elimineret ved brugen af VENDLET V5. I forhold til psykisk arbejdsmiljø er det svært at generalisere, da det i næsten alle afprøvningsperioder var godt både før og efter VENDLET V5. I projektet var der dog et eksempel på en udadreagerende borger, som godt nok blev mere urolig umiddelbart efter introduktionen af VENDLET V5, men som blev væsentligt mere rolig og opnåede bedre komfort end udgangspunktet efter 3-5 uger.

I forhold til borgerens oplevede kvalitet, ses i projektet en tendens til bedre komfort og mindre smertepåvirkning hos en gruppe borgere, men der er også nogle få eksempler på, at en borger blev mere urolig/utryg af at blive vendt i en VENDLET V5. Men igen er utrygheden størst/tydeligst umiddelbart efter introduktionen af VENDLET V5. Det er således ikke alle borgere, der har oplevet en bedre kvalitet, men det er i projektet tendensen, at VENDLET V5 giver et kvalitetsløft for de fleste borgere.

Et afgørende fund i projektet er også, at der oftest er en sammenhæng mellem hvor meget LEJRELET puderne er brugt, og oplevelsen af om VENDLET V5 giver en positiv gevinst for borgerens komfort og for personalets fysiske arbejdsmiljø. Det er således konklusionen, at VENDLET V5 og LEJRELET puderne skal ses som en samlet pakke, og at det er kombinationen, der giver den største mulighed for at forløse potentialet i teknologien.

VENDLET V5 giver således markante forbedringer på områder, som ikke lader sig kvantificere i økonomiske termer. Blandt de tre borgere, der i projektperioden havde et nogenlunde stabilt helbred, der ses i projektet både eksempler, hvor personalet bruger mere tid hos borgerne, nogle tilfælde med lidt sparet tid, og et tilfælde, hvor der er sparet meget tid. Men som nævnt ovenfor, er de observationer ikke rimelige at lægge til grund for nogen endelig konklusion omkring tidsforbrug og dermed økonomien i implementeringen af Vendlet V5.

På baggrund af projektet har det dog været muligt at beregne, at en VENDLET V5 inklusive LEJRELET puder skal spare i ca. 10 minutter af personalets tid i døgnet, for at den er udgiftsneutral¹ over den femårige levetid Faaborg-Midtfyn Kommune regner med.

På baggrund af projektet kan det ikke konkluderes, om de 10 minutter kan findes i alle tilfælde, hvor en VENDLET V5 giver mening ud fra hensyn til borgerens komfort og personalets arbejdsmiljø. Men det er projektgruppens vurdering (på baggrund af dialog med personalet), at det videre arbejde med VENDLET V5 fortsat vil styrke det samlede personales kompetencer, således 2 til 1 målsætningen (og en tidsbesparelse) generelt er realistisk at opnå forbindelse med vendinger, lejringer, visse typer af forflytninger og visse plejeopgaver i sengen hos de meget

¹ Løbende udgifter til drift, nedtagning/genopsætning, vask og årlig service er indregnet

immobile borgere. Om det så også betyder, at man kan gå fra to til én i et "helt besøg" hos borgeren, afhænger meget af de øvrige opgaver hos borgere.

Afprøvningen hos en borger med personlig hjælper (se afsnit 5) giver et meget tydeligt eksempel på, at det med VENDLET V5 er muligt at opnå meget store tidsbesparelser for plejepersonalet. I den konkrete case estimeret til et sted mellem 30-60 minutter i døgnet.

Projektets resultater peger altså på, at det er afgørende med en intelligent implementering, hvor det ved hver enkelt potentiel borger bør vurderes, om samspillet mellem kvaliteten for borgeren, personalets arbejdsmiljø og økonomien betyder, at en VENDLET V5 er det optimale hjælpemiddel. Samtidig bør introduktionen af en VENDLET V5 give anledning til en revurdering af, hvordan hjælpen til borgeren sammensættes. Hvis VENDLET V5 gør det muligt at samle opgaver, hvor det er nødvendigt at være to personer i det samme besøg, så behøver man måske ikke være to personer under hele besøget, eller der kan skabes mulighed for, at man kan gå fra to til en ved nogle af besøgene hos borgeren.

En fremgangsmåde i forhold til implementere VENDLET V5 i bredere forstand kan også være, at VENDLET V5 bringes på banen som et muligt redskab i de situationer, hvor overvejelserne går på, at borgerens helbred udvikler sig i en retning, hvor det ikke længere er muligt at være én person til at udføre plejeopgaven². På den måde kan VENDLET V5 sættes ind på det tidspunkt, hvor plejeopgavernes belastning på personalet tager til, borgerens komfort falder, og hvor anvendelse af VENDLET V5 kan udskyde behovet for at være to personer om at udføre plejeopgaverne.

2. Projektets rammer

I dette afsnit beskrives rammen om projektet, samt de indledende tanker og forventninger. Det er således en sammenfatning af de forventninger, der blev opstillet i projektbeskrivelsen. Formålet er, at læsere af denne evaluering og tilhørende Business Case kan se de forventninger og valg, der blev opstillet ved projektstarten, samt hvordan de efterfølgende be- eller afkræftes i projektets evaluering. Den egentlige behandling af data og samt evaluering, bliver derfor først behandlet i afsnit 3 og fremefter.

2.1. Baggrund

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en strategi for omstilling, effektivitet og innovation.

Formålet med strategien er, at:

- Finde besparelser
- Søge at løse denne opgave, så kommunens serviceydelser til borgerne bliver berørt i så lille et omfang som muligt
- Skabe varige forandringer, så arbejdet med omstilling, effektivitet og innovation i højere grad bliver en del af organisationens hverdag.

I denne sammenhæng vil Fagsekretariatet Pleje og Omsorg, undersøge hvordan/i hvilket omfang en implementering af VENDLET V5 på henholdsvis plejehjem og i hjemmeplejen, kan bidrage til strategien.

2.2. Formål, mål og succeskriterier

Formål:

Blandt borgere i Faaborg-Midtfyn Kommune, der modtager hjælp til forflytninger, ønskes VENDLET V5 implementeret, da det er forventningen, at VENDLET V5 kan bidrage til:

---

² Vendinger, lejninger, forflytninger og andre plejeopgaver ved sengeliggende og immobile borgere.

- 1. Mere effektive forflytninger af sengeliggende borgere (reduceret tidsforbrug) – 2 til 1 målsætningen**
- 2. Bedre forflytninger set fra borgerens og personalets synspunkt (øget kvalitet)**
- 3. Bedre arbejdsituationer for plejepersonalet (bedre arbejdsmiljø)**

Ad 1)

Forventningen til at introducere VENDLET V5 i forbindelse med forflytninger er, at antallet af forflytningssituationer, hvor to eller flere personer skal varetage forflytningen af borgeren, reduceres. Det vil altså sige, en forventning om tidsfrigivelse ved at én person kan udføre en opgave, som man tidligere var flere personer om.

Hvis tidsfrigivelsen i forbindelse med selve forflytningen indfries, så vil det også medføre et reduceret tidsforbrug på transport (gangtid på plejehjem og kørsel i hjemmeplejen), som reelt er spildtid i forhold til løsning af kerneopgaven.

Ad 2)

Det er ved indgangen til projektet forventningen, at VENDLETten kan bidrage til en bedre kvalitet i den pleje borgeren tilbydes. Både set fra en faglig vinkel og ud fra borgerens egen oplevelse af forflytningerne.

Set fra en faglig vinkel er det forventningen, at VENDLETten ved at sikre 100% ens og kontinuerligt træk i lagnet mens borgeren vendes, kan mindske de træk/stræk, som sker i borgerens hud, og som kan medføre små brister, der kan udvikle sig til egentlige tryksår. I bund og grund en mere skånsom og ens/kontinuerlig forflytningssituation, end selv erfarent plejepersonale kan foretage.

Set fra borgerens vinkel er det naturligvis også meget vigtigt at reducere risikoen for tryksår. Herudover er det forventningen, at borgeren oplever en øget værdighed i forbindelse med forflytningerne. At der kan være én hjælper frem for to eller flere personer til at hjælpe borgeren, det kan forhåbentlig bidrage til en bedre kontakt mellem borgeren og personen der hjælper. Og forhåbentlig kan færre personaler og en bedre 1:1 kontakt medvirke til, at risikoen for at borgeren føler sig til besvær og af den grund har en forringet livskvalitet, den reduceres.

Ad 3)

Forflytningssituationen foregår i forbindelse med immobile borgere, og det bliver derfor en tung og belastende opgave at udføre for plejepersonalet. Samtidig foregår løft, træk og plejeopgaver ofte i positioner, der yderligere øger belastningen på plejepersonalet. Formålet er derfor at afdække, om VENDLET V5 reducerer de gentagne belastninger, der over tid slider personalet i hænder, arme skulder og ryg og/eller medfører akut opståede arbejdsskader.

Projektets målsætning(-er)

1. Afdække om/hvordan introduktionen af VENDLET V5 ifm. vendinger og forflytninger påvirker personalets:

- tidsforbrug
- kvaliteten for borgeren
- personalets arbejdsmiljø

ifm. forflytninger af sengeliggende borgere.

2. Afdækning af, hvordan lejringsystemer (puder mm.) spiller sammen med VENDLETten?

3. Ved projektets afslutning at kunne præsentere effektmålinger på punkterne under punkt 1. Effektmålingen skal foreligge i form af en evalueringsrapport samt en businesscase der tydeliggør effekterne af at implementere VENDLETten i forhold til de opstillede parametre.

Succeskriterier

Ejerskab blandt det daglige personale som skal anvende VENDLET V5, er en vigtig forudsætning for succes med projektet. Det er af den grund, projektet har søgt at inkludere alle interessenter. Det er ligeledes årsagen til, at der skal gennemføres en grundig undervisning af personalet i optimal brug af VENDLET V5.

Ved afslutningen af projektperioden skal VENDLET V5 være afprøvet i så tilstrækkeligt omfang, at der kan udarbejdes en kvalificeret erfaringsopsamling/evaluering samt business case. Begge dele for at synliggøre konsekvenserne af en bredere implementering af VENDLET V5 på plejehjem og i hjemmeplejen i Faaborg-Midtfyn Kommune. Det gælder i forhold til påvirkninger på ressourceforbrug, kvalitet i plejen og arbejdsmiljøet for personalet.

Som en sidegevinst vil det være optimalt, at projektet kan give nogle brugbare erfaringer omkring hvor (ved hvilken "type" borger), en VENDLET vil gøre en positiv forskel.

2.3. Målgruppe

Målgruppen for projektet med VENDLET V5 er borgere, som er sengeliggende, og som modtager hjælp til forflytning og vendinger i sengen. Det vil altså sige borgere med en meget dårlig funktionsevne, herunder:

- Borgere med neurologiske diagnoser
- Bariatriske borgere (fysisk tunge)
- Borgere i palliativ behandling

Derudover er det vigtigt at finde borgere:

- som kan deltage i projektet igennem en længere periode, så antallet af "borgerskift" og genopsætninger af VENDLET V5 minimeres³
- hvor det forventedes, at VENDLETten kunne have indflydelse på flest mulige målsætninger (reduceret tidsforbrug, bedre kvalitet og bedre arbejdsmiljø)

2.4. Projektets udformning

Antal VENDLET V5

I Alt var 12 VENDLET V5 indkøbt til projektet, og projektgruppen enedes om at fordele dem således:

- 1 stk. på hjælpemiddeldepot til undervisningsformål
- 4 stk. på Plejecenter Åløkkeparken
- 7 stk. i hjemmeplejen (5 i område øst og 2 i område vest)

Placeringen af VENDLETterne skete ud fra den betragtning, at de skulle ud til borgere, hvor de efter projektgruppens vurdering kunne forventes at have en god effekt. Samtidig var det et ønske, at VENDLET V5 skulle afprøves både i hjemmeplejen og på et plejehjem.

---

³ Koblingen af at finde borgere med dårlig funktionsevne men som samtidig kunne deltage i hele projektet, skulle vise sig som en udfordring. Således afgik tre borgere ved døden i projektperioden, mens én kom i aflastningstilbud (uden VENDLET V5). Derudover var der potentielle borgere, som døde allerede inden den endelige udvælgelse af deltagere i projektet.

Projektforløb

Projektet med VENDLET V5 blev skudt i gang med en temadag i efteråret 2013, her deltog en bred gruppe personaler fra Faaborg-Midtfyn Kommune, som repræsenterede en bred række fagligheder og ansvarsområder inden for fagsekretariatene Pleje og Omsorg samt Sundhed og Handicap. Samtidig deltog repræsentanter fra VENDLET ApS, og repræsentant fra Ældrerådet i Faaborg-Midtfyn Kommune, som dermed var borgernes repræsentant.

Formålet var en bred drøftelse og sparring på, hvordan Faaborg-Midtfyn Kommune skulle gå til opgaven med at afprøve og implementere VENDLET V5. Det er vurderingen, at den brede inddragelse fra start, har bidraget til synlighed omkring VENDLET V5, og det har været grobund for det engagement i arbejdet med VENDLET V5 som parterne i projektet, og ikke mindst det daglige personale, har udvist.

På temadagen blev rammerne for afprøvningen udstukket og sammensætningen af projektgruppen blev skitseret. Udover indkredsning af formålet med projektet, aftales at afprøvningen skulle foregå i både hjemmeplejen og på et plejehjem. Det var derfor naturligt at ledere og personaler fra begge skulle indgå i projektgruppen, samt at forskellige fagligheder var repræsenteret. Herunder enedes vi om at inddrage Forflytnings Instruktører og Arbejds miljørepræsentanter i gruppen, da det forventedes at VENDLET V5 ville ændre arbejdsrutinerne omkring forflytninger og vendinger. Derudover er det vigtigt at inddrage Hjælpemiddeldepotet, Repræsentant fra VENDLET ApS samt en repræsentant fra Ældrerådet i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Indsatser

Projektgruppen enedes hurtigt om, at undervisning af personalet i brugen er den afgørende faktor for, at personalet kan komme godt i gang med at bruge de indkøbte VENDLET V5. Det blev derfor prioriteret at satse massivt på at undervise de personaler, som i det daglige løste opgaver ved de i projektet inkluderede borgere (jf. målgruppebeskrivelsen).

Den grundige undervisning vurderede projektgruppen som afgørende for, at personalet bliver kompetente og trygge ved at bruge VENDLET V5. Derudover er det forventningen at tryghed blandt personalet, det vi vil brede sig og være tryghedsskabende for borgeren. Vi var i hvert fald overbeviste om, at utryghed blandt personalet, det ville forplante sig som utryghed hos borgeren. En sådan potentiel negativ spiral vil vi for alt i verden undgå.

I praksis betød det undervisning af:

1. det konkrete personale (dag-, aften- og natpersonale), der har stor berøring med borgeren i projektet – i forbindelse med opstarten af projektet
2. Forflytningsinstruktører - vigtigt der skabes vidensambassadører i organisationen, og det er oplagt at udnytte FFI-strukturen
3. Midtvejsundervisning af personale – formålet er at afpudse færdigheder, samt at personalet kan få sparring på de udfordringer de møder ved at bruge VENDLET V5 i praksis

Optimalt set skulle undervisningen foregå i borgerens eget hjem, for at det blev så virkelighedstro en opstart som muligt. Det viste sig dog nemmest at løse den opgave på plejehjemmet, mens det var en noget større udfordring i hjemmeplejen. I hjemmeplejen var der generelt ikke ret gode muligheder for at have de meget dårlige borgere ude af sengen ret længe, og det var i flere henseende mindre hensigtsmæssigt, at afholde undervisning med borgeren i sengen. Løsning blev, at en af de indkøbte VENDLET V5 blev opsat på hjælpemiddeldepotet, og så kunne den danne rammen om de forskellige undervisningsseancer.

Al undervisningen blev foretaget af en konsulent fra Vendlet ApS, og det vurderes som en rigtig god indgangsvinkel, da det var oplevelsen at underviseren på den måde havde ekspertviden omkring både opsætning og brugen af VENDLET V5.

Til andre, som overvejer at gå i gang med en afprøvning af VENDLET V5, så må omfanget af at få koordineret og indkaldt personale til undervisning fra alle tre vagtlag dag, aften og nat endelig ikke undervurderes. Der er rigtigt mange forskellige hensyn, der skal tilgodeses, for at få det puslespil til at gå op.

2.4. Evalueringsdesign

Projektgruppen enedes om, at evalueringen af projektet foretages på baggrund af en **førmåling** (inden VENDLET V5 og altså med fokus på den hidtidige indsats) og en **eftermåling** efter VENDLET V5 er blevet indarbejdet som en naturlig del af den indsats, der ydes omkring borgerne i projektet.

Før- og eftermålingen skal derfor beskrive situationen omkring borgeren indenfor de tre fokusområder:

- 1) tidsforbrug
- 2) kvaliteten for borgeren
- 3) personalets arbejdsmiljø

Ad 1)

Her blev de konkrete oplysninger omkring arbejdsopgaverne registreret. Hvor mange vendinger i døgnnet, antal personaler involveret, tidsforbruget på vendingen mm. Det vil sige, alle de ting som er relevante i forhold at opgøre kommunens ressourceforbrug før og efter introduktionen af VENDLETten.

Ad 2)

Kvaliteten for borgeren skal ligeledes opgøres før og efter introduktionen af VENDLET V5 (hidtidig indsats kontra indsats med VENDLET V5). Her tænkes der både i at inddrage borgeren selv i vurderingen (hvor borgerens helbred ikke forhindrer det), og i, at der fra plejepersonalet laves en professionel vurdering. Metoden er derfor af mere kvalitativ karakter, i det den bygger på især personaleerfaringer og i nogen grad brugereerfaringer.

Ad 3)

Målingerne på personalets arbejdsmiljø er ligeledes af kvalitativ karakter. Personalet skulle før og efter introduktionen af VENDLET V5 vurdere, hvordan vendingen/forflytningen påvirker deres arbejdsmiljø. Personalet blev bedt om at tage stilling til belastningen på ryg, nakke/skuldre, arme, hænder og fingre – samt en vurdering af, hvor stor belastningen er.

I forhold til alle punkterne 1-3 var det vigtigt at få en god beskrivelse af borgerens helbred ved projektstarten, samt at der var opmærksomhed på, hvordan helbredet udviklede sig undervejs i projektet. Ændret helbredstilstand forventes at kunne have en stor indflydelse på, hvordan hjælpen til borgeren bedst tilrettelægges, og om/hvordan en VENDLET V5 kan anvendes.

Fordi projektet arbejder med at evaluere og konkludere på baggrund af en førmåling og en eftermåling - under hensyntagen til borgerens helbredsmæssige udvikling undervejs i projektet - så er det også afgørende, at det er de samme personaler som er tilknyttet en konkret borgers afprøvning. For meget udskiftning i tilknyttet personale vil give usikkerhed omkring de erfaringer/konklusioner, der kan drages af projektet.

Før og eftermålingen foretages med ca. 3 måneders mellemrum, hvilket vurderes at være den kortest acceptable projektperiode, da både personale og borger har brug for noget tid til at blive komfortable med VENDLET V5, før det giver mening at opsamle erfaringer.

I evalueringen udfyldte de 3 vagtlag dag, aften, og nat, hver deres evaluering omkring brugen af VENDLET V5 hos hver enkelt borger. Både i forhold til tidsregistreringerne samt den kvalitative del af evalueringen. Begrundelsen var, at det ikke er de samme typer opgaver, der udføres i de enkelte vagtlag, og det vil derfor give et mere retvisende billede af, hvad VENDLET V5 betyder for opgaveløsningen.

Samtidig er det også en pædagogisk vinkel at alle tre vagtlag inkluderes i afprøvnningen og skulle evaluere selvstændigt. Det er på den måde tydeligt, at alle tre vagtlag er sidestillede, og at det i projektet er intentionen (inklusion), at VENDLET V5 skulle arbejdes med af alle og ikke kun af dele af personalet.

3. Kvalitativ evaluering af VENDLET V5 (plejehjem og hjemmepleje)

I forhold til den kvalitative evaluering, er det overvejende baseret på hjemmepleje- og plejehjemspersonalets vurderinger. Dette gælder også ved de borgerrettede spørgsmål, fordi kun en af borgerne i projektet var i stand til selv at svare på spørgsmålene.

Beskrivelserne af de forskellige kvalitative effekter på borgerens oplevede kvalitet og på personalets oplevede arbejdsmiljø baseres på erfaringerne fra 9 borgere/VENDLETter. Fraregnet er VENDLETterne ved BPA-borgeren (behandles selvstændigt i afsnit 5)⁴, en borger med forbedret heldbred (hvor borgeren kunne vende sig uden brug af VENDLET V5) og så selvfølgelig den VENDLET V5, der blev opstillet til undervisningsformål.

En vigtig pointe, som skal fremhæves, er at projektet viste, at det kun var ved tre af de ni borgere, hvor helbredstilstandend var nogenlunde stabil over de tre måneders projektperiode, og hvor personalet har givet udtryk for at udføre tilnærmelsesvis de samme opgaver hos borgerene. De øvrige seks borgere blev dårligere, og havde brug for mere pleje og/eller nogle yderligere plejeopgaver. Det vil sige, pointerne i det følgende afsnit omkring VENDLET V5 og kvalitet for borgerne og for personalet, de skal altså ses i det lys, at situationen hos de borgere alt andet lige er blevet sværere og mere alvorlig undervejs i projektet. Det gik også sådan, at tre af borgerne døde inden projektets afslutningen.

3.1. VENDLET V5 og arbejdsmiljø

I forbindelse med personalets oplevelse af at arbejde med VENDLET V5, blev personalet bedt besvare nedenstående spørgsmål⁵. Spørgsmålene adresserer arbejdsmiljø (fysisk og psykisk), samt kontakt og relation til borgeren ifm. vendinger og forflytninger. Spørgsmålene er bevidst bredt formuleret, således de ikke afgrænser personalets svarmuligheder.

- ***Er borgeren urolig og/eller udadreagerende ifm. håndtering i sengen FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?***

---

⁴ Casen hos borgeren med BPA-ordning er speciel, da VENDLET V5 har været brugt som middel til at undgå, at hjemmeplejen skulle ind og bistå personlig hjælper i forbindelse med vendinger (som "andenmand"), uden at det forringer kvaliteten af plejen, borgerens komfort og arbejdsmiljøet. Der er således tale om en case, hvor VENDLETten ikke er afprøvet med målsætningen om at gå fra 2 til 1 personer, men i stedet fastholde, at en person kan udføre opgaven. Der er i det konkrete tilfælde derfor heller ikke lavet målinger i forhold til hvor lang tid en vending for to personer tager i den konkrete situation, men den sparede tid er angivet som den forventede tid, hjemmeplejen skulle have brugt, hvis ikke der var implementeret en VENDLET V5. Metodisk er det altså en anden tilgang, end ved de øvrige borgere, som modtager hjælp fra enten hjemmeplejen eller plejehjems personale.

⁵ Spørgsmålene er punktopstillede, samt markeret med fed og kursiveret skrift.

Evalueringen viste, at der kun var 3 borgere som "af og til" var udadreagerende ved førmålingen. Resten blev beskrevet som værende rolige og ikke udadreagerende.

Ved eftermålingerne er billedet stort set uændret. Ved 2 af de 3 borgere, der af og til var udadreagerende, havde nogle af vagtlagene oplevet en lille forbedring til mere rolig, mens de resterende personalegrupper oplevede det som uændret ved de 3 borgere.

I et konkret tilfælde oplevede personalet dog, at en borger med moderat til svær demens, gik fra at være rolig til at ret urolig, når VENDLET V5 blev brugt til vendinger. Samtidig er der flere andre borgere i projektet, der har demenssygdomme, og de er ikke blevet mere udadreagerende. Erfaringen er derfor, at det er væsentligt at tage individuelle hensyn til borgerne, fordi de kan reagere meget forskelligt på VENDLET V5.

Opsummerende er det projektets erfaring, at VENDLET V5 generelt set ikke gør borgeren mere urolig og udadreagerende. Men i enkelte tilfælde, kan at VENDLET V5 både kan medføre mindre udadreagerende adfærd (mere rolig) nogle borgere, mens den hos andre kan medføre mere udadreagerende adfærd (mere urolig).

Det skal her tages i betragtning, at VENDLET V5 er ny for borgeren og for personalet, samt at det er en kort projektperiode (3 måneder). Det er også en erfaring fra projektet, at tryghed i forhold til brugen af VENDLET V5, den udvikles over tid – både hos borgeren og hos personalet. Således har erfaringerne fra langt de fleste afprøvningsperioder været, at både borgeren og personalet skal finde ind i de nye rutiner, før det bliver trygt for både borger og personale.

- ***Personalets subjektive vurdering af det fysiske arbejdsmiljø i relation til håndteringen af borgeren FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?***

VENDLET V5s meget positive indflydelse på personalets fysiske arbejdsmiljø er ubetinget den største og mest tydelige effekt af projektet. Generelt blev opgaverne omkring borgerne i projektet beskrevet som meget tunge og meget belastende for personalet ved førmålingen. Dette er naturligvis forventeligt, når vi i projektet gik målrettet efter at inkludere de dårligste, tungeste og de for personalet mest fysisk belastende borgere.

Personalet beskrev ved førmålingerne belastninger på bækken, ryg/læn, skuldre, hoved/nakke, arme, hænder og fingre. Ved eftermålingen er det derfor meget markant, at stort set alle vagtlag, beskrev situationen med VENDLET V5 som værende meget let og i flere tilfælde sågar helt uden nedslidende belastninger. Ved alle borgere i projekter har mindst 2 af 3 vagtlag beskrevet et markant forbedret fysisk arbejdsmiljø – fra "meget fysisk tungt og belastende" til "let/ubesværet". I evalueringerne skriver flere personaler også, at de meget nødvigt vil undvære VENDLET V5 ved den konkrete borger, netop på grund af det forbedrede fysiske arbejdsmiljø.

Flere personaler fremhæver specifikt VENDLET V5's mulighed for at flytte borgeren sideværts (tættere på), som en meget afgørende forbedring, der både er god i forhold til vendinger, men som også er god ifm. f.eks. hygiejne og vask i sengen. Dermed undgår personalet at række ind og stå i dårlige arbejdsstillinger.

I sammenhæng med arbejdsmiljøet, fremhæves også LEJRELET-puderne som afgørende for at opnå gode arbejdsstillinger. Især fordi de gør det muligt at lejre borgeren stabilt, når borgeren f.eks. skal vaskes. Der er nogle enkelte situationer, hvor personalet beskriver uændret fysisk arbejdsmiljø (fortsat tungt/nedslidende), men det viser sig i eftermålingen, at her har personalet i det konkrete vagtlag ikke anvendt LEJRELET-puderne i afprøvningsperioden. Det skal dog tilføjes, at der i plejehjemmets og hjemmeplejens afprøvning, har været en enkelt case, hvor

arbejdsmiljøforbedringerne er opnået alene med brug af VENDLET V5 og altså uden brug lejringspuder.

Opsummerende er VENDLET V5 altså en meget stor succeshistorie i forbindelse med det fysiske arbejdsmiljø ved de borgere, som er sengeliggende og meget immobile. Samtidig er det også konklusionen, at korrekt anvendelse af VENDLET V5 og Lejre-let puderne generelt skal ses som en samlet løsning, ellers forløses det fulde potentiale i forhold til forbedret fysisk arbejdsmiljø ikke.

Afprøvningen i Faaborg-Midtfyn Kommune har ikke en størrelse, som retfærdiggør en bredere generalisering, men det er et meget markant og entydigt løft der er sket på det fysiske arbejdsmiljø indenfor projektets rammer, så længe personalet er tilstrækkeligt øvede i korrekt brug af både VENDLET V5 og LEJRELET-puderne.

Derudover er det væsentligt, at forbedringen i arbejdsmiljøet faktisk kommer i en situation, hvor 2/3-dele af borgerne er blevet dårligere og mere plejkrævende. Her viser projektet altså, at på trods af en udvikling, som alt andet lige bør påføre personalet en yderligere belastning, så giver VENDLET V5 stadig et markant løft i personalets selvvaluerede fysiske arbejdsmiljø.

- **Personalets subjektive vurdering af det psykiske arbejdsmiljø i relation til håndteringen af borgeren FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?**
- **Personalets subjektive vurdering af relationen til borgeren FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?**

Evalueringen på de to ovenstående spørgsmål til personalet skrives sammen, da der i relation til begge spørgsmål ikke er nogenlunde status quo før og efter projektet.

Ved både før- og eftermålingerne beskrives relationen til borgerne som god ved alle de i projektet inkluderede borgere. Det psykiske arbejdsmiljø beskrives også som godt ved både før- og eftermålingen med undtagelse af ét enkelt tilfælde.

Det ene tilfælde, er implementeringen hos en demensramt borger, der var udadreagerende før VENDLET V5, og hvor det blev forstærket ved brug af VENDLET V5. Men efter 3-5 uger oplevedes borgeren som mere rolig af i hvert fald aften- og natpersonale. Her er derfor et konkret eksempel på en forbedring af det psykiske arbejdsmiljø. Samtidig må det være en forbedring for borgeren. Det at borgeren var udadreagerende tolkes som udtryk for noget utryghed, smerte eller anden form for ubehag, som borgeren ikke er i stand til at give udtryk for på anden vis.

På den baggrund er det projektets konklusion, at brugen af VENDLET V5 ikke påvirker det psykiske arbejdsmiljø eller relationen til borgeren i negativ retning. Da udgangspunktet generelt beskrives som uproblematisk, så har der derfor været meget få problemer, som VENDLET V5 måske eller måske ikke kunne afhjælpe – bortset fra det enkelte tilfælde beskrevet ovenfor. På baggrund af et enkeltstående tilfælde, er det dog ikke rimeligt at konkludere, om VENDLET V5 generelt set kan give bedre relationer til borgerne, hvis udgangspunktet er skidt, eller om VENDLET V5 kan afhjælpe dårligt psykisk arbejdsmiljø, hvis det er udgangspunktet.

3.2. VENDLET V5 og komfort for borgeren

En vigtig parameter for projektets succes, var naturligvis også borgernes komfort, i forbindelse med afprøvningen af VENDLET V5 i stedet for andre vende-/forflytningssystemer. Umiddelbart er det oplagt, at spørge borgeren direkte, og det har også været tilgangen, hvor det var muligt. I praksis, var de fleste borgere dog så dårlige, at de ikke selv kunne svare på spørgsmålene.

Således har kun én borger selv svaret på de nedenstående spørgsmål i afprøvningsprojektet på plejehjemmet og i hjemmeplejen. Ved de resterende borgere, der har personalet været nødt til at give deres faglige vurdering ud fra de signaler, som borgeren gav.

- ***Borgerens subjektive vurdering af vendinger og lejringer i forhold til værdighed FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?***

I forhold til borgerens oplevede værdighed, er det et svært spørgsmål at besvare i de situationer, hvor borgeren ikke selv har kunnet svare. Når personalet skal vurdere værdigheden, så bliver det en formodning, som ikke rigtigt er bakket op af andet end hvad personalet lige synes om situationen. Fx i forbindelse med spørgsmålet om smerte, der er det lettere for personalet at give en vurdering, fordi borgeren godt kan give udtryk for smerte ved lyde, grimasser og andet, selvom borgeren ikke direkte siger "det gør ondt". Dette forhold er vigtigt at have in mente.

Ved førmålingen var det overvejende personalets vurdering, at det ikke enten ikke kunne vurderes, eller at det hverken var værdigt eller uværdigt. Det tolkes som et udtryk for den ovennævnte udfordring ved at vurdere værdighed på andres vegne.

Tre vagtlag har dog beskrevet situationen som mindre værdig ved tre forskellige borgere før VENDLET V5, og de har så efterfølgende beskrevet en lidt mere værdig situation for borgeren.

Den ene borger som selv kunne svare, beskrev spørgsmålet om værdighed som uændret, men var generelt tilfreds med VENDLET V5 (mest i forhold til komforten).

Opsummerende kan der være en svag tendens til, at dele af personalet oplever en øget værdighed på borgernes vegne, men overvejende er der tale om en uændret situation mellem før og eftermålingen. På den baggrund har plejehjemmets og hjemmeplejens afprøvning ikke vist nogen klare effekter i forhold til om det er mere eller mindre værdigt for borgeren, at vendinger, lejringer, forflytninger mm. foretages med hjælp fra en VENDLET V5 eller ved hjælp af de eksisterende hjælpemidler og metoder. Men det skal tages i betragtning, at en stor del af borgerne i projektet blev dårligere undervejs, og i den optik er det meget positivt, at værdigheden ikke opleves som forringet i takt med borgerens forværrede helbred.

- ***Borgerens subjektive vurdering af vendinger og lejringer i forhold til komfort FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?***

Ved tre borgere er det vurderet, at komforten overvejende var god for borgeren både før og efter introduktionen af VENDLET V5 – altså en uændret komfortabel situation. Ved tre borgere er komforten øget, og således var situationen beskrevet som ukomfortabel før introduktionen af VENDLET V5, mens den bliver beskrevet som mere komfortabel efter VENDLET V5.

Ved to borgere beskrives situationen ukomfortabel både før og efter VENDLET V5 og ved den sidste (demensramte) borger var det personalets oplevelse, at borgeren var ukomfortabel (urolig) i udgangspunktet, og blev mere urolig lige da VENDLET V5 blev implementeret. Vurderingen er at borgeren ikke kunne forstå "hvad det er der sker" i forbindelse med det nye. Efter 3-5 uger med VENDLET V5 var det dog personalets oplevelse, at borgeren var væsentligt mindre urolig end i udgangspunktet – det tolkes derfor som et komfortløft for den pågældende borger.

Sidstnævnte eksempel er peger således på, at der for både borgeren og personalet er en indkøringsfase eller tilvædningsperiode, før man har vænnet sig til den nye teknologi. Det er derfor først herefter, det giver rigtigt mening at vurdere på påvirkninger i forhold til borgerens oplevede

komfort. Og samtidig er det meget vigtigt, hvordan personalet agerer i brugen af VENDLET V5. Det er vigtigt med en god kontakt med borgeren så personalet er med til at skabe tryghed for borgeren.

I et enkelt tilfælde har natpersonalet også bemærket, at vendingerne med VENDLET V5 er bedre for borgeren, fordi borgeren ikke vågner op på samme måde som tidligere. En mere ubrudt søvn betragtes også som øget komfort for borgeren.

Det er også en væsentlig pointe, at personalet i de tre vagtlag ofte ikke oplever borgerens komfortniveau ens, og i flere tilfælde, er det også kun et eller to af vagtlagene der oplever den øgede komfort efter introduktionen af VENDLET V5. Men når det sammenholdes med personalets tilbagemeldinger i forhold til om LEJRELET puderne er anvendt, så er det oftest tilfældet, at de vagtlag som har anvendt og været glade for LEJRELET puderne, det er også de vagtlag, der oplever øget komfort for borgeren. Selvom det er svært at konkludere noget endeligt om årsagssammenhængen, peger det altså på, at det er brugen af både VENDLET V5 og lejringspuderne, som har størst potentiale i forhold til at give et løft til borgerens komfort.

Ved det afsluttende projektgruppemøde, drøftede projektgruppen spørgsmålet om borgerens komfort ved brugen af VENDLET V5 og LEJRELET-puderne. Gruppen var enige i ovenstående konklusioner, men var derudover enige om, at med en gruppe borgere der havde haft et mere stabilt helbred, og at VENDLET og puder således kunne have været anvendt gennem en længere periode, der ville projektet have vist flere og mere tydelige eksempler på komfortforbedringer for borgeren. Effekterne af gradvis tilvænning og fortrolighed ville således være trådt endnu tydeligere frem hos både borgere og personale.

- ***Borgerens subjektive vurdering af vendinger og lejringer i forhold til smerte FØR og EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?***

Ved 4 af borgerne, er der ikke givet udtryk for at borgeren oplever smerter ifm. vendinger og forflytninger, hverken før eller efter introduktionen af VENDLET V5.

Ved en borger, oplevedes det at borger gav udtryk for smerter inden VENDLET V5, men ikke efter. Samtidig med introduktionen af VENDLET V5 er borgeren blevet bedre smertedækket med smertepastre. Det er således ikke til at konkludere noget om VENDLET V5 i det konkrete tilfælde.

Ved de resterende 4 borgere, er der delte oplevelser blandt vagtlagene i forhold til om førsituationen var smertepreget eller ej. Men fælles for de fire borgere er, at mindst et vagtlag har beskrevet førsituationen som smertefuld, og efterfølgende beskriver situationen som mindre smertefuld.

Som ved spørgsmålet om komfort, så er der oftest sammenfald mellem, om vagtlaget oplever reduceret smertepåvirkning (på borgerens vegne), og en udpræget anvendelse af LEJRELET puderne. Så igen er der tegn på, at brugen af både VENDLET V5 og LEJRELET puderne giver størst potentiale for en positiv effekt.

3.3. Mobilitet – borgerens evne til at deltage i vendinger

En væsentlig observation som er gjort både i hjemmeplejen og på plejehjemmet er, at personalet oplever, at borgerene mister noget af den resterende mobilitet og evne til at hjælpe til ifm. vendinger og forflytninger (bliver mere stiv). Det er selvfølgelig svært at sige, om borgeren ville være blevet mere stiv under alle omstændigheder. Men det er nærliggende at tro, at det kan være "nemt" at komme til foretage en vending eller udføre en anden opgave uden at borgerens egne ressourcer inddrages (trænes). Det kan hænge sammen med at VENDLET V5 er relativt nemt at bruge, også selvom en borger næsten ingen ressourcer har til selv at deltage i vendingen. Under

anvendelse af VENDLET V5 er det derfor afgørende, at plejepersonalet fortsat er opmærksomme på, at borgerens egne ressourcer inddrages og trænes i forbindelse med forflytninger, vendinger osv.

Det er således også vigtigt, at VENDLET V5 indtænkes i forhold til Aktiv Pleje-begrebet og Indsatstrappen. VENDLET V5 er først og fremmest tiltænkt immobile borgere med begrænsede ressourcer og som kun i begrænset omfang, eller slet ikke, kan medvirke i en forflytning. Ved borgere der er mobile og kan medvirke til en god vending sammen med personalet (for både borgeren og for personalet), der giver det derfor ikke mening at implementere en VENDLET V5. Her er det mere i tråd med Faaborg-Midtfyn Kommunes strategi at træne med borgerne, så borgerne fastholdes i at være så aktive som muligt.

3.4. VENDLET V5 og LEJRELET puderne som arbejdsredskaber

Personale med tilknytning til projektet blev bedt om at svare på nedenstående spørgsmål i forhold til om de fandt VENDLET V5 og LEJRELET puderne lette at bruge. Og så blev de bedt om at beskrive, hvilke lejringsredskaber de brugte før, samt hvilke af LEJRELET puderne, der er blevet brugt hos en konkret borger.

- **Anvendte lejringsprodukter FØR ibrugtagning af VENDLET V5?**
- **Anvendte lejringsprodukter EFTER ibrugtagning af VENDLET V5?**

I beskrivelsen af, hvad personalet brugte af puder mm. for at lejre og støtte borgeren inden projektet med VENDLET V5, er det beskrevet, at der i næsten alle tilfælde er brugt puder af den ene eller den anden art. I nogle tilfælde er det specifikt beskrevet som lejringspuder. På den anden side er det også i flere tilfælde beskrevet, at puderne er hovedpuder eller sofapuder. I et enkelt tilfælde har der været brugt et sammenrullet lagen.

Det giver således et indtryk af, at man har brugt "det for hånden værende". Hvilket ikke per automatik er negativt, hvis det er lige det, der skal til, for at give borgeren den rette støtte. På den anden side, så må det så vidt muligt være ønskværdigt at bruge puder, der er beregnet til formålet. Det må alt andet lige forventes, at der trods alt sikres mere ensartet og stabil støtte, ventilation osv. ved brug af en decideret en lejringspude (uanset producent) kontra fx en sofapude. Det vil sige, øget komfort for borgeren og en hvis grad af forebyggelse af tryksår.

Tilbagemeldingerne fra personalet underbygger den forventning. I de situationer, hvor VENDLET V5 har været brugt sammen med LEJRELET puderne, det er også oftest her, at personalet har oplevet både komfortløftet for borgeren og det markant forbedrede arbejdsmiljø.

Det kan selvfølgelig diskuteres, om det er fordi VENDLET V5 + LEJRELET puder bare passer rigtig godt til nogle borgere, at der opnås gode resultater her, mens der ved borgere, hvor VENDLET V5 + LEJRELET puder ikke passer ind, selvfølgelig ikke vil være en gevinst at hente.

Derfor er det interessant, at se de forskellige vagtlags tilbagemeldinger omkring den samme borger. Hos en konkret borger har et vagtlag ikke fundet nogen særlige gevinster ved VENDLET V5 og har ikke brugt LEJRELET puder. De andre vagtlag ved den samme borger bruger alle LEJRELET puder (i forskellige sammenhænge), og beskriver introduktionen af VENDLET V5 som et løft i borgerens komfort og en fjernelse af en række meget tunge løft og dårlige arbejdsstillinger. Altså en markant forbedring.

Tilbagemeldingerne omkring Lejre-Let pudernes anvendelse understreger altså igen, at det er vigtigt, at personalet har opbygget en rutine og tryghed i at bruge VENDLET V5 og lejringspuder –

og altså er kompetente brugere af systemet - inden det konkluderes om hjælpemidlerne er anvendelige i en konkret situation hos en konkret borger.

I forhold til hvilken type puder der er brugt, så er det ikke muligt at fremhæve nogen af LEJRELET puderne som mere anvendelige end andre. Det er den konkrete situation hos borgeren, der er afgørende for, hvilken type der giver mening at anvende.

Alle de fire pudetyper Wedge, Pad High, Pad Low og Tube har været anvendt i nogenlunde lige mange situationer. Personalets tilbagemeldinger spænder således over en enkelt case, hvor der slet ikke var behov for puder, samt to cases, hvor alle puder blev anvendt i løbet af døgn. Ved de resterende borgere blev kun nogle af LEJRELET puderne anvendt. Samtidig var det oplevelsen at en enkelt borger havde brug for to af den samme pude (Wedge).

Herudover ses det, at de tre vagtlag ikke nødvendigvis bruger den samme pudetype. F.eks. er Pad High ofte anvendt ifm. vask/hygiejne i sengen, mens Tube og Wedge oftere ses brugt til lejring. Afhængigt af opgavetypen, er det altså forskelligt, hvilken pude personalet har vurderet optimal at anvende. Hvilke pudetyper der skal være tilgængelige hos en VENDLET V5 bruger, skal altså afspejle alle de opgaver, der skal løses over hele døgn, og dermed alle tre vagtlags behov.

Nærværende projekt har således vist at alle puderne i LEJRELET systemet i udgangspunktet har sin berettigelse, og det er først i den konkrete situation, at personalet og borgeren sammen kan afgøre, hvad der er bedst for den enkelte.

Efter introduktionen af VENDLET V5 og LEJRELET puderne, så er det dog ikke sådan at den hidtidige brug af andre pudetyper er helt forsvundet. Ved tre af borgerne i projektet har personalet fortsat fundet anvendelse for de puder de brugte forinden. Nu er det så bare i kombination med LEJRELET puderne.

- **Beskrivelse af, om personalet har fundet VENDLET V5 let at bruge?**
- **Beskrivelse af, om personalet har fundet LEJRELET produkterne lette at bruge?**

Spørgsmålene behandles samlet, da de hænger meget sammen. Derudover er konklusionerne meget entydige. Alle vagtlag har givet udtryk for, at selve VENDLET V5 er let at bruge - også i de tilfælde, hvor personalet ikke beskriver forbedringer for personalet eller borgeren. I forhold til LEJRELET puderne beskriver alle vagtlag, der har brugt dem, at de er enkle/lette at anvende.

Det må således konkluderes, at personalet finder både VENDLET V5 og LEJRELET hjælpemidlerne lette at anvende, også selvom det må forventes, at personalet fortsat kan opbygge en endnu større rutine i brugen.

Ved det afsluttende projektgruppemøde drøftede gruppen konklusionerne omkring VENDLET V5 LEJRELET-puderne og det generelle fokus på gode lejring af borgerne i projektet. Gruppen er af den opfattelse, at der med projektet og introduktionen af VENDLET V5 og LEJRELET puderne er sket et løft i personalets fokus på kvaliteten for borgeren (komfort) og kvaliteten for personalet selv (arbejds miljø/arbejdsstillinger). I den forbindelse finder projektgruppen det væsentligt at fremhæve to pointer:

1. Der har generelt blandt personalet ikke været det samme fokus på gode lejring og gode arbejdsstillinger inden projektet. Dermed ikke sagt, at det kvalitetsløft som er opnået med VENDLET V5 og LEJRELET, det er umuligt at opnå med de tidligere anvendte vende- og forflytningsteknologier, men i Faaborg-Midtfyn Kommune har vi i hvert fald ikke været i stand til at realisere det. I forhold til tidsmålingerne betyder det, at vi kommer til at sammenligne ikke korrekt brug af de eksisterende teknologier (og et lavere kvalitetsniveau)

med en tæt på optimal anvendelse af VENDLET V5 (og et højere kvalitetsniveau). Det giver et metodisk problem i sammenligningen af tidsforbruget og dermed de økonomiske elementer.⁶

2. Det er projektgruppens opfattelse (på baggrund af tilbagemeldinger fra og dialog med personalet), at VENDLET V5 og LEJRELET puderne er nogle hjælpemidler der er lette at gå til, og lette at anvende (simple arbejdsgange). Det mener gruppen derfor er en afgørende faktor for det oplevede kvalitetsløft. For samtidig med at VENDLET V5 beskrives som let at anvende, så beskrives de manuelle vende- og forflytningssystemer som væsentligt mere komplekse at anvende korrekt. Nogle kræver også god plads på begge sider af borgerens seng i forbindelse med anvendelse af mobillifte, og det kan ofte være en udfordring i hjemmeplejen, at der ikke er den fornødne plads. Det opleves således, at det er lettere at anvende kombinationen af VENDLET V5 og LEJRELET puderne korrekt, og det er derfor lettere at forløse det fulde potentiale i hjælpemidlet og løfte kvaliteten i plejen, end det har været ved de hidtidigt anvendte hjælpemidler.

3.5. VENDLET V5 og tryksår

På borgerene i projektet er der af sygeplejersken foretaget en ernæringscreening og en risikovurdering i forhold til tryksår. Ernæringscreening og risikovurdering er foretaget før VENDLETten er taget i anvendelse ved borgeren og igen ved projektafslutningen ca. 3 måneder senere.

Generelt er det vurderingen, at ved de borgere hvor helbred og ernæringstilstand har været uændret i projektperioden, der er risikoen for at borgeren udvikler tryksår uændret. Det indikerer altså, at brugen af VENDLET V5 hverken reducerer eller øger borgerens risiko for at udvikle tryksår.

Med det relativt lille antal borgere i projektet, så har der ikke i projektperioden vist sig noget billede af, om eksisterende tryksår heler bedre, ligesom der ikke er opstået helt nye tryksårsrelaterede problemstillinger hos nogen af borgerne.

I forhold til tryksår er det dog sygeplejerskernes vurdering, at korrekt anvendelse af VENDLET V5 reelt giver mulighed for en mere ensartet vending af borgerne. Det har betydning ifm. shear-problematikken, hvor træk/stræk af borgerens hud, kan medføre små brister, som kan udvikle sig til tryksår. Det er altså vurderingen, at VENDLET V5 nedsætter risikoen for at personalet laver uhensigtsmæssige træk/stræk i borgerens hud ifm. med vendinger og forflytninger.

Det kan derfor sammenfattes, at der ved brug af VENDLET V5 ikke er tegn på forringet kvalitet i forbindelse med forebyggelse og pleje af tryksår, men at der nærmere er en forsigtig indikation af, at forebyggelsen kan styrkes. Det er dog ikke noget, som kan dokumenteres.

3.6. Konklusion på den kvalitative evaluering (plejehjem og hjemmepleje)

Projektet har vist, at kombinationen af VENDLET V5 og LEJRELET puderne, har givet et entydigt og markant løft i personalets fysiske arbejdsmiljø i relation til plejeopgaver ved sengeliggende og meget immobile borgere. Mange af de tidligere belastende arbejdsgange kan reelt elimineres ved at implementere VENDLET V5 inklusive et sæt LEJRELET puder. I forhold til den del af projektets målsætninger, er projektet altså en klar succes.

I tilføjelse til de positive elementer for personalet, har projektet også vist, at der er en tendens til, at flere borgere opnår en bedre komfort og at vendinger og forflytninger opleves som mindre

---

⁶ Problemstillingen uddybes nærmere i afsnit 4 omkring de økonomiske perspektiver.

smertefulde. Tendensen er dog ikke så entydig, som omkring personalets fysiske arbejdsmiljø. Det er dog forventningen, at den oplevede kvalitet omkring borgeren, kunne være trådt mere tydeligt frem, hvis borgere og personale generelt havde haft længere tid til at blive endnu mere fortrolige med VENDLET V5.

I forhold til borgens oplevede værdighed, kontakten mellem borger og personale samt det psykiske arbejdsmiljø, er der ikke nogen generaliserbare tendenser at konkludere på. På de tre parametre blev situationen hos borgerene i projektet generelt beskrevet som god både før og efter. Det vil sige, skulle VENDLET V5 og LEJRELET puderne have ændret noget, så skulle borgerens oplevede værdighed, kontakten mellem borger og personale samt det psykiske arbejdsmiljø være blevet dårligere. Det kan dog tilføjes at en stor del af borgerene blev dårligere helbredsmæssigt, uden at det forværrede arbejdsmiljøet, men om der er sammenhæng med VENDLET i den henseende eller ej, det er umuligt at vurdere.

Eneste afvigelse fra den generelle tendens om status quo, er en enkelt case, hvor personalet efter nogen tid oplevede et bedre arbejdsmiljø hos en borger der blev mindre udadreagerende efter introduktionen af VENDLET V5

Personalets tilbagemeldinger viser også, at personalet i den relativt korte projektperiode på tre måneder generelt er kommet godt i gang med at bruge VENDLET V5 og puderne, men at der i stadig er plads til at blive bedre og mere rutinerede brugere. Tryghed og rutine i brugen, har i projektet vist sig som en afgørende forudsætning for at opnå gevinsterne på personalets fysiske arbejdsmiljø og borgerens komfort.

Disse erfaringer er i god tråd med Faaborg-Midtfyn Kommunes tidligere erfaringer omkring implementering af loftflifte og benløftere, hvor det også er konklusionen, at det er en tidskrævende proces at ændre en kultur og indarbejde ny adfærd og nye arbejdsmetoder. Derfor vurderer projektgruppen også, at det store fokus på uddannelse i projektet er retfærdiggjort, og at det har været en afgørende faktor for at de ovenstående resultater er opnået.

4. Økonomiske beregninger (plejehjem og hjemmepleje)

I forhold til evalueringen af de økonomiske konsekvenser af VENDLET V5, løb projektet ind i to væsentlige problemer, der gør det utroværdigt, at drage konklusioner ud fra projektets målinger.

For det første, så har afprøvningsprojektet af VENDLET V5 + LEJRELET puderne i hjemmeplejen og på plejehjemmet sat ekstra fokus på arbejdsmiljø og borgerens komfort i forbindelse med vendinger, lejringer og pleje i sengen. Det er derfor projektgruppens vurdering, at der ved de borgere som har afprøvet en VENDLET 5 er sket et kvalitetsløft på både det fysiske arbejdsmiljø og for borgerens komfort, som Faaborg-Midtfyn Kommune ikke har været i stand til at opnå med den hidtidige indsats og med de hidtidige hjælpemidler. På den baggrund er det ikke rimeligt at konkludere, at det samme løft i kvaliteten ikke kan opnås med de eksisterende manuelle forflytnings hjælpemidler, men det er dog projektgruppens vurdering, at det er nemmere (jf. afsnit 3) at opnå kvalitetsløftet ved at bruge VENDLET V5 + LEJRELET puderne.

Delen omkring at bruge teknologien korrekt er afgørende, da flere af de manuelle systemer til forflytning idébærer brug af mobilflifte for at udføre en skånsom forflytning for både personale og borger. En rimelig sammenligning af teknologier, ville være ved korrekt og optimal brug af alle teknologier, og den præmis er desværre ikke opfyldt i projektet.

Projektgruppens drøftelser og dialog med personalet tegner et billede af, at de korrekte arbejdsgange med de manuelle systemer følges noget sporadisk. Der er forskellige forklaringer: "det er besværligt at bruge dem", "manglende plads rundt om borgerens seng" og at "det er kompliceret at bruge hjælpemidlet korrekt".

Uanset årsagen er udfaldet dog, at personalet før VENDLET V5 i højere vendte borgerne med "håndkraft", og sammenholdt med projektets konklusioner, så er det ret sikkert, at det ikke har været godt for hverken personalets arbejdsmiljø eller borgerens komfort.

Når de eksisterende teknologier sandsynligvis ikke har været brugt korrekt (generelt set), mens personalet indenfor projektet har fået massiv undervisning og har arbejdet intensivt med at bruge VENDLET V5 korrekt, betyder det derfor også, at projektet her ikke tilvejebringer et rimeligt grundlag for sammenligning, hvilke teknologier der er mest rentable økonomisk.

For det andet har det været afgørende at følge borgernes helbred og funktionsevne undervejs i projektperioden. Undervejs viste det sig at tre borgere døde, mens en kom i aflastning. Her er der derfor ikke lavet eftermålinger ifht. tidsforbrug. En enkelt borger har oplevet et forbedret helbred, således VENDLET V5 er overflødig i det konkrete tilfælde, da borgeren selv kan vende og forflytte sig, så længe plejepersonalet vejleder borgeren.

På den baggrund er der i projektet lavet før- og eftermålinger på tidsforbruget ved fem borgere i hjemmeplejen og på plejehjemmet. Det vil sige, ved kun halvdelen af en i forvejen lille målgruppe.

Ved de resterende fem borgere er borgernes helbredstilstand i to tilfælde ændret, således de nu kræver mere pleje og der udføres andre typer opgaver end ved førmålingen. Således er der heller ikke her noget reelt sammenligningsgrundlag mellem før og eftermålingen.

Ved de resterende tre borgere beskriver personalet situationen og de udførte opgaver som nogenlunde de samme som ved før og eftermålingen – bortset fra det øgede fokus på det fysiske arbejdsmiljø og gode lejringer for borgerne. Det vil sige, der er også her en kilde til usikkerhed. Dels fordi det ikke helt den samme situation før og efter, og dels fordi kun tre afprøvnings er et meget usikkert grundlag at drage konklusioner ud fra.

Ovenstående understreger således også, at det er en udfordring at afvikle projekter, der inkluderer borgere med lavt funktionsniveau og generelt dårligt helbred. Selv i et meget kort projekt over tre måneder, er der stor sandsynlighed for, at den enkeltes helbredstilstand ændres.

Opsummerende gør det utroværdige sammenligningsgrundlag mellem teknologierne, samt det meget lille antal borgere at lave eftermålinger på, at det er umuligt at drage nogle direkte konklusioner omkring tidsforbrug og de økonomiske konsekvenser af projektet.

4.1. Tidsregistreringer

En del af målsætningen for projektet var at undersøge, hvordan VENDLET V5 påvirker personalets tidsforbrug i forbindelse med udførelsen af plejeopgaverne i hjemmeplejen og på plejehjemmene. Den del er det ved eftermålingen ikke muligt at give et troværdigt svar på (jf. ovenstående), og den oprindelige målsætning er derfor ikke nået.

Det er dog alligevel relevant kort at berøre de data, der kom ind ved før og eftermålingen. Det var arbejdet med data, som gav anledning til undren og dybere undersøgelse af resultaterne, og som derigennem gav anledning til at afdække problemstillingen omkring en uoptimeret anvendelse af de eksisterende hjælpemidler.

Ved de borgere, hvor der blev foretaget en eftermåling, der er billedet sådan, at der i nogle vagtlag bruges op til dobbelt så meget tid på opgaverne ved eftermålingen, som ved førmålingen. I enkelte vagtlag er tidsforbruget uændret. Men der også er enkelte vagtlag, som har reduceret tidsforbruget.⁷ Målingerne fra de forskellige vagtlag i hjemmeplejens og plejehjemmets arbejde med VENDLET V5 og LEJRELET puderne stritter således i alle retninger.

Dele af personalet er efterfølgende spurgt i et mini interview, hvordan de ser på brugen af VENDLET V5 – Med det formål at få sat flere af personalets egne ord på. Her udtrykker de adspurgte personaler, at de nok oplever, at de bruger lidt mere tid på opgaverne hos borgerne, men det fremhæves direkte, at man med VENDLET V5 og LEJRELET puder fokuserer mere på opnå gode arbejdsstillinger og komfortable lejringer for borgerne, end man gjorde tidligere.

Før tog man i højere grad fat og gik i gang med opgaven, hvorimod man nu bruger tid på at flytte og lejre borgeren således den opgave der skal udføres, den kan udføres så behageligt og skånsomt som muligt for både personale og borgeren.

Personalet beskriver dermed, at en VENDLET V5 og LEJRELET puder giver personalet nogle nye muligheder for at løfte kvaliteten, som man enten ikke havde før, eller som man ikke var i stand til at udnytte i forbindelse med de eksisterende teknologier.

Det er projektgruppens forventning, blandt andet baseret på dialog med personalet, at hvis personalet i højere grad havde benyttet de eksisterende manuelle forflytnings hjælpemidler korrekt og efter anvisningerne ved førmålingerne, så havde det generelt taget længere tid at udføre opgaverne end det data viser. Simpelthen fordi man springer nogle arbejdsgange over, ved ikke at bruge hjælpemidlet korrekt (med forringet komfort og arbejdsmiljø til følge). Forventningen er derfor, at havde sammenligningsgrundlaget været optimal brug af hidtidige teknologier og optimal brug af Vendlet V5, så havde tendensen peget mere i retning af, at Vendlet V5 kan reducere tidsforbruget, end det billede som projektets målinger giver.

4.2. 2 til 1 målsætningen

Projektets mål, om at introduktionen af VENDLET V5 kan medføre, at personalet i højere grad kan være én person i stedet for to personer ifm. at fortage, forflytninger, vendinger og plejeopgaver i forhold sengeliggende borgere, blev heller ikke nået.

Generelt set viser dataindsamlingen fra projektet, at der var to personaler involveret i plejeopgaverne ved førmålingen, og to personaler ved eftermålingen. Der er to vagtlag på plejehjemmet, der er gået fra at være to personaler til opgaverne hos en borger ved førmålingen, til at være én i dele eftermålingen, men det er ikke et entydigt skift fra to til en.

Uddybende er det dog væsentligt, at der i to situationer ved nogle af de borgere som desværre oplevede forringet helbred undervejs i projektet, der havde personalet på plejehjemmet opnået målsætningen om kun at være én person frem for to (i alle vagtlag) efter ca. halvanden måned. Borgerens forværrede helbred betød så nye og ændrede plejeopgaver, således der igen var brug for to personaler.

Samlet set er der derfor ikke sket nogen ændring i antallet af personaler til at udføre opgaverne hos borgerne i projektet ved før- og eftermålingen. Men på samme måde som ved tidsregistreringerne, så er det dog svært at udelede nogen klar konklusion i forhold til VENDLET

---

⁷ Det er bevidst fravalgt at fremstille de konkrete minuttal, da disse, som beskrevet, ikke er udtryk for et troværdigt sammenligningsgrundlag.

V5, da kun tre borgere er forblevet nogenlunde stabile i forhold til helbred og de opgaver der skal udføres.

Eksemplet fra plejehjemmet viser, at hvis borgernes helbred havde været uændret fra start til slut i projektet, så havde projektet sandsynligvis vist en klarere tendens i retning af at opfylde 2 til 1 målsætningen. Og dermed ville målsætningen om et reduceret tidsforbrug også styrkes.

En anden væsentlig faktor, der kan spille ind i forhold til mulighederne for at gå fra to til én personaler, er den korte projektperiode. Det er ikke urimeligt at antage, at personalet efterhånden som de opbygger endnu mere erfaring og tryghed i at bruge VENDLET V5, så gradvist vil være i stand til at løse flere opgaver individuelt.

Projektgruppen drøftede disse forhold på det afsluttende projektgruppemøde, og har vurderet, at med den viden vi har om VENDLET V5 og lejringspuder nu, så er det realistisk, at man i overvejende grad kan være én person til at vende, leje og udføre en række plejeopgaver ved sengeliggende borgere.

Men det kræver, at nogle væsentlige forudsætninger er opfyldt før 2 til 1 målsætningen kan realiseres:

- Alt personalet skal være uddannede og være rutinerede brugere af VENDLET V5 og LEJRELET (og sandsynligvis også andre lejringsprodukter)
- Der kan fortsat være forflytninger (til og fra seng) eller andre opgaver hos borgeren, som kræver to personaler, selv om en person måske godt kan forstå fx vendinger, når borgeren er i sengen. Den del vil være meget individuelt fra borger til borger.

Gruppen mener dermed, at når hele personalegruppen bliver bedre til at bruge VENDLET V5 og LEJRELET (og sandsynligvis andre lejringsprodukter), så vil det generelt set ikke være VENDLET-teknologien, som er stopklods i forhold til at man kan gå fra to til en i relation til et "helt besøg" hos borgeren (som typisk består af flere opgaver). Det springende punkt er den samlede pakke af opgaver hos den enkelte borger.

På den baggrund er det også gruppens forventning, at 2 til 1 målsætningen omkring vendinger mm. er nemmere at nå på plejehjemmene, hvor det i praksis er lettere som udgangspunkt at være én person til vendinger samt nogle typer pleje og forflytninger, for så at tilkalde en kollega til de dele af et besøg, hvor der er behov for assistance. På plejehjemmet er assistancen tættere på, hvis den er nødvendig, og det er med andre ord lidt nemmere at "dele et besøg op i enkeltdele" på plejehjemmene end i hjemmeplejen.

I hjemmeplejen kan man måske i højere grad se på, hvordan den samlede pakke med opgaver løses. Betyder en VENDLET V5 at man kun behøver at være to til en mindre del af opgaverne hos borgeren, så kan den som ikke arbejder med borgeren og VENDLET V5 godt løse andre opgaver imens (fx medicindosering). Eller det er muligt, når man kun behøver at være to i dele af besøget, at den ene person kan køre videre til næste borger, mens den anden færdiggør besøget. På den måde kan Vendlet V5 godt være med til at effektiviserer opgaveløsningen, selvom det ikke er et konsekvent skift fra 2 til 1.

Opsummerende ser projektgruppen derfor fortsat muligheder for at nå bedre i mål med 2 til 1 målsætningen end de direkte resultater af projektet har vist. Nøglen er rutine og erfaring i brug hos alle personaler i kombination med intelligent implementering, hvor struktureringen af opgaverne hos den konkrete borger genovervejes og optimeres, således hjælpemidlets potentiale forløses bedst muligt.

4.3. Erstattede hjælpemidler

At VENDLET V5 inkl. Lejre-Let puderne implementeres betyder, at en del eksisterende vende- og forflytningsteknologier bliver overflødige. I nedenstående tabel er oplistet hvilke teknologier, som de 9 stk. VENDLET V5, der har været i brug i hjemmeplejen og på plejehjem, har erstattet⁸.

Det omregnes til en gevinst, som bør inddrages i en businesscase. Det antages dermed, at de vendeteknologier som er blevet overflødige indenfor projektets rammer, det er et repræsentativt billede af de teknologier, som vil blive overflødige ved en bredere implementering af VENDLET V5.

Tabel 4.3. Erstattede hjælpemidler

Navn	Antal overflødige	Levetid	Omkostninger pr. stk./årligt	Totale omkostninger/årligt
4 Way Glide	4	1 år	2970 kr.	11.880 kr.
Masterturner	4	1 år	3959 kr.	15.836 kr.
Glide Cushion	1	2 år	670 kr.	670 kr.
Samlet reduktion/årligt				28.386 kr.

Derudover har der været brugt spilerdug i en række tilfælde. Spilerdugen købes i ruller og klippes til i passende størrelser. Det er derfor svært at beregne en troværdig gevinst ved reduceret forbrug af spilerdug, og det udelades derfor i beregningen.

De opgivne levetider og årlige omkostninger er beregnet af Faaborg-Midtfyn Kommunes hjælpemiddeldepot. De totale omkostninger/årligt inkluderer indkøb, vedligeholdelse, service, vask, nedtagning/genopsætning og administration.

Det bemærkes, at det ud fra et økonomisk perspektiv, naturligvis er mest interessant at udskifte de dyreste systemer i tabellen med en VENDLET V5, hvis den nye teknologi i øvrigt giver flere fordele end de eksisterende teknologier.

4.4. Konklusion økonomiske målsætninger (plejehjem og hjemmepleje)

Fordi tidsregistreringerne og konklusionen i forhold til 2 til 1 målsætningen ikke giver noget solidt grundlag at konkludere ud fra, så er det derfor heller ikke troværdigt at lave en økonomisk beregning/BC i traditionel forstand. Jf. de foregående afsnit.

Men da der i projektet er et godt overblik over udgifterne forbundet direkte med projektet samt i forbindelse med den fremadrettede brug af VENDLET V5 (drift). Og der samtidig kan opstilles en rimelig forventning til reducerede udgifter i forbindelse med de teknologier en VENDLET 5 potentielt erstatter, så kan det i stedet beregnes, hvor mange minutter en VENDLET V5 dagligt skal reducere personalets tidsforbrug, for at den er udgiftsneutral over dens femårige levetid⁹.

På den måde kan der beregnes en ca. værdi for, hvornår det giver mening ud fra et økonomisk rationale at implementere VENDLET V5. Beregningerne findes i Business Casen, og det er således de væsentlige pointer der fremdrages nedenfor.

⁸ De tre stk. VENDLET V5 der har været brugt til hhv. undervisningsformål, hos borgeren med BPA-ordning, samt den ene borger der alligevel ikke havde brug for VENDLET V5, de er udeladt i beregningen. Ved de resterende 9 borgere har VENDLET V5 erstattet eksisterende hjælpemidler.

⁹ Bemærk, at Vendlet ApS forventer en levetid på op til 10 år på VENDLET V5.

I forhold til de direkte økonomiske effekter, har beregninger på baggrund af projektet vist, at der skal findes en reduktion af plejens tidsforbrug på ca. 10 minutter per VENDLET V5 i døgnet. Ved en 10 minutters reduktion i døgnet, vil investeringen + driften af VENDLET V5 inkl. LEJRELET puder gå i nul hen over den 5-årige levetid på en VENDLET V5, som Faaborg-Midtfyn Kommune regner med¹⁰.

De 10 minutter i døgnet, er en tommelfingerregel i forhold til hvornår en VENDLET V5 vil begynde at give en direkte økonomisk gevinst at implementere. Der er således ikke taget højde for de positive gevinster ifm. personalets arbejdsmiljø og borgernes øgede komfort.

I det omfang et bedre arbejdsmiljø fører til færre sygedage blandt personalet, så er det naturligvis også en økonomisk gevinst for Faaborg-Midtfyn Kommune. Dermed kan der altså godt være et økonomisk rationale i at implementere en VENDLET V5, selvom tidforbruget reduceres mindre end 10 minutter i døgnet, når implementeringen samtidig medfører et forbedret fysisk arbejdsmiljø. Størrelsesordenen at et sådan gevinst kan der dog ikke siges noget om, hverken ud fra det konkrete projekt, eller fra andre undersøgelser af arbejdsmiljø og økonomiske effekter af indsatser på arbejdsmiljøområdet.

Det er også klart, at det ud fra et økonomisk perspektiv er mere interessant at udskifte de mest omkostningsrunge eksisterende hjælpemidler – i projektet er det Masterturner og 4-Way-Glide. På den måde bliver merudgiften til en VENDLET V5 mindre end hvis VENDLET V5 skal erstatte et billigere forflytningshjælpemiddel. I vurderingen af VENDLET V5's økonomiske rationale i en konkret situation, er det derfor vigtigt at sammenholde det med udgifterne til alternative hjælpemidler, som er påkrævet, hvis ikke VENDLET V5 tages i anvendelse.

Afslutningsvis skal det nævnes, at projektgruppen fortsat ser muligheder for at optimere brugen af VENDLET V5 i Faaborg-Midtfyn Kommune, så det bliver muligt at opnå det kvalitetsløft som projektet med VENDLET har vist, uden at det betyder et øget tidsforbrug (stigende omkostninger). Det handler om at bruge VENDLET V5 intelligent, og så kan det godt være, at der ved nogen borgere ikke kan spares helt de 10 minutter i døgnet, men så kan der ved andre spares mere end 10 minutter. I forlængelse af dette behandler næste afsnit det meget positive resultat i forbindelse med afprøvningen hos en borger med personlig hjælper.

5. Borger med personlig hjælper (BPA-ordning)

2 til 1 målsætningen

I projektet har Faaborg-Midtfyn Kommune også fået implementeret en VENDLET V5 hos en borger, som er en del af BPA-ordningen, og som derfor har en personlig hjælper tilknyttet. Ved projektets opstart, var hjemmeplejen "af og til" ude og bistå ved forflytninger og vendinger (som "anden mand"). Og det var på tegnebrættet, at hjemmeplejen skulle tilknyttes som fast anden mand.

Afprøvningen hos borgeren med BPA- ordning behandles særskilt i evalueringen af følgende grunde. Før det første er BPA-ordningen ikke Pleje og Omsorgs ansvarsområde, men Fagsekretariatet Sundhed og Handicaps ansvarsområde. Det har gjort hele afprøvningen og implementeringen anderledes end de øvrige borgere i projektet, fordi projektets indsatser således har bevæget sig udenfor det ansvarsområde, der har igangsat projektet. Den konkrete afprøvning hos borgeren med personlig hjælper, har derfor krævet et andet niveau af koordinering og samarbejde, som er vigtigt at anerkende.

---

¹⁰ Ibid.

For det andet, så er den metodiske tilgang til at vurdere den sparede tid i hjemmeplejen anderledes end ved borgerne i hjemmeplejen og på plejehjemmet. I stedet for at måle konkret hvor meget tid to personer bruger på opgaven, og herefter implementere en VENDLET V5 med hensigten om at gå ned til at være en person om opgaven, så var det her tilgangen at fastholde en arbejdsgang, hvor en person fortsat kan udføre opgaven. Herunder med forventning om, at kvaliteten i plejen, borgerens komfort og arbejdsmiljøet som minimum er status quo. De økonomiske beregninger nedenfor er derfor ikke baseret på konkrete målinger, men på en faglig vurdering af, hvor meget tid hjemmeplejen skulle afsætte i døgnet, for at udfylde rollen som "anden mand" i vendingssituationerne.

Efter en VENDLET V5 er opsat og implementeret så den personlig hjælper fortsat selv kan varetage forflytninger, så har hjemmeplejen ikke været ude ved den pågældende borger en eneste gang. I den forstand er 2 til 1 målsætningen i det konkrete tilfælde en stor succes.

Det er selvfølgelig ikke en egentlig reduktion i tidsforbrug i hjemmeplejen, men vurderingen er, at uden VENDLET V5 i den konkrete situation, ville hjemmeplejens assistance være nødvendig 2 gange i døgnet (morgen og aften), og at hjælpens varighed per gang ville være på et sted i mellem 15 og 30 minutter. Det er altså estimeret, at hjemmeplejen sparer et sted i mellem 30 og 60 minutter i døgnet i den konkrete situation.

Sammenholdt med de 10 minutter i døgnet, som en VENDLET V5 i gennemsnit skal spare personalet i døgnet, for at være udgiftsneutral, så er det tydeligt, at der i den konkrete situation er et stort økonomisk rationale i implementeringen.

I Faaborg-Midtfyn Kommune koster en hjemmeplejetime 189 kr.¹¹. Omregnet betyder det, at investeringen i den pågældende VENDLET V5 forventeligt er tjent ind igen efter et sted i mellem 185-370 dage. Dvs., ca. 6 til 12 måneder. Herefter ligger den estimerede besparelse på et sted i mellem 182-365 hjemmeplejetimer årligt i fire år – hvilket kan omregnes til et sted imellem 33.500-67.000 kr. årligt¹².

Dog skal løbende vedligehold fraregnes (nye lagner, skift af sengesider, årligt service mm.). Dette er Estimeret til 3.500 kr. årligt pr. VENDLET V5 (ca. 10% af anskaffelsesprisen på en VENDLET V5).

LEJRELET puder:

I forhold afprøvningen af LEJRELET puderne ved den pågældende borger, så var de ikke nødvendige, og de er således ikke afprøvet. Succesen er altså opnået uden brug af LEJRELET puderne, og i det konkrete tilfælde forholder det sig altså anderledes end den generelle tendens i hjemmeplejen og på plejehjemmet, hvor LEJRELET puderne beskrives som en vigtig brik i at opnå gode lejringer og gode arbejdsstillinger.

Arbejds miljø:

De personlige hjælpere der er tilknyttet borgeren giver udtryk for, at arbejdsmiljøet er betragteligt forbedret. Især fremhæves det, at de ikke bruger så mange kræfter, og at de oplever reduceret belastning/slid i ryg/lænd, skuldre, arme, hænder og fingre.

---

¹¹ Prisen på en hjemmeplejetime er baseret på udtræk af 2013-data fra FællesLønData og dækker lønudgifter (inkl. feriepenge og pensionsindbetalinger). Prisen på hjemmeplejetimen er samtidig et gennemsnit over hele døgnet alle årets dage (inklusive hverdage, weekender og helligdage).

¹² Den årlige besparelse er selvfølgelig kun resten af VENDLETtens levetid (Faaborg-Midtfyn forventer 5 år, mens producenten forventer op til ca. 10 år), og selvfølgelig kun så længe VENDLETten er opstillet og i brug i den konkrete situation.

Her opleves altså de samme forbedringer af arbejdsmiljøet som i hjemmepleje og på plejehjem. Således er der den samme gevinst i form af nedsat risiko for arbejdsskader og sygdom som følge af nedslidning af bevægeapparatet.

Borgerens tilfredshed:

Borgeren giver udtryk for at være meget tilfreds med VENDLET V5, og vil gerne beholde den ved projektafslutningen. Borgeren giver udtryk for at vendinger og forflytninger er blevet mere komfortable efter VENDLET V5 er taget i brug.

Samtidig er det projektgruppens vurdering, at der vil være en hvis kvalitet for borgeren og den personlige hjælper i, at vendingen kan foretages præcis, når behovet er der. Man undgår den situation, hvor man skal være klar til et bestemt tidspunkt, hvor det er aftalt at hjemmeplejen skal bistå. Det er samtidigt klart, at hjemmeplejen kan være forsinket, så borgeren og den personlige hjælper kan dermed også undgå de ventesituationer. Implementeringen af VENDLET V5 vurderes derfor at give mere fleksibilitet for borgeren og den personlige hjælper.

Opmærksomhedspunkter:

Det kræver ekstra arbejde at koordinere introduktionen af en VENDLET under hensyntagen til de øvrige teknologier (f.eks. omverdenskontrol), som oftest er i BPA-borgeres hjem. Men projektet har vist, at det kan lade sig gøre at finde gode løsninger på tværs af fagsekretariater, og at de forskellige teknologier rent fysisk kan installeres på en meningsfyldt måde.

Konklusion på afprøvningsprojekt ved borger med personlig hjælper:

VENDLET V5 er en klar succes i den konkrete situation. Det både i forhold til samarbejdet mellem Fagsekretariatet Sundhed og Handicap og Fagsekretariatet Pleje og Omsorg, i forhold til de personlige hjælpere arbejdsmiljø, i forhold til borgerens oplevede kvalitet og ikke mindst økonomisk. Den konkrete case viser, at der kan være endda rigtigt store økonomiske potentialer i at implementere en VENDLET V5 i de rigtige situationer.

Det giver anledning til, at man i det økonomiske perspektiv aktivt tænker VENDLET V5 ind i de situationer, hvor udviklingen hos borgeren traditionelt har medført overvejelsen om, hvorvidt plejeopgaverne fortsat kan udføres af en person, eller om det er nødvendigt at være to personer til at udføre opgaven. Som casen viser, så kan der være et betragteligt økonomisk rationale i at udskyde det punkt, hvor det er nødvendigt at være to personer om at udføre en plejeopgave.

Projektets styregruppe har på baggrund af casen besluttet, at hjemmeplejen i Faaborg-Midtfyn Kommune skal søge at få implementeret en VENDLET V5 i alle de tilfælde, hvor introduktionen betyder, at vendinger mm. af borgere med BPA-ordning, det fortsat kan varetages af den personlige hjælper alene. Implementeringen skal ske i samarbejde med Fagsekretariatet Sundhed og Handicap, borgeren og den personlige hjælper, og under hensyntagen til om det er praktisk muligt i den konkrete sammenhæng.